

1. Relacje
1. Relaciones

2. Wojny
2. Guerras

3. Tolerancja
3. Tolerancia

4. Ustrój
4. Sistema político

Wojny. Strażnicy Europy

Guerras. Los guardianes de Europa

W wiekach XVI i XVII zarówno Rzeczpospolita jak i Hiszpania prowadziły liczne wojny. Jednym z najgroźniejszych wrogów dla obu państw było Imperium Osmańskie, czyli muzułmańska Turcja. Wojska Rzeczpospolitej odpierały tureckie armie na lądzie, podczas gdy Hiszpania ścierała się z wrogiem głównie na morzu. Przez wieki dwa chrześcijańskie królestwa stały na straży obu krańców Europy.

En los siglos XVI-XVII, tanto la Mancomunidad como España sostuvieron varios enfrentamientos con sus enemigos. Uno de los más temidos fue el Imperio Otomano, es decir la Turquía musulmana. El ejército polaco combatía a las tropas turcas en tierra firme, mientras que España las enfrentaba principalmente en el mar. Durante dos siglos, estos reinos cristianos fueron los guardianes de los dos extremos de Europa.

Dlaczego dochodziło do wojen? ¿A qué se debían las guerras?

Rzeczpospolita narażała się na wojny z Turcją z powodu konfliktu interesów w rejonie Morza Czarnego. Później zasłużyła na miano "przedmurza chrześcijaństwa", gdy uratowała przed Turkami Wiedeń w 1683 roku.

Las guerras entre la Mancomunidad y Turquía se debían a un conflicto de intereses en el Mar Negro. Cuando, en 1683, el ejército de la Mancomunidad salvó a Viena de las tropas turcas, el país fue conocido como el "baluarte del cristianismo".

Habsburska Hiszpania walczyła z Francją o dominację w Europie. Francja wykorzystywała Turków do anty-hiszpańskich akcji, odbywających się głównie na morzu i wybrzeżu (w Andaluzji, Tunezji, Algierii, na greckich i włoskich wyspach).

España, gobernada por la Casa de Austria, competía con Francia por la supremacía en Europa. Francia utilizó a los turcos para las campañas contra España, principalmente en el mar y en la costa de Andalucía, Túnez, Argelia, así como en las islas griegas e italianas.

Do czego obu państwom było niezbędne drewno? ¿Para qué los dos países necesitaban madera?

Elitą polskiej jazdy była husaria. Prawie całe wyposażenie husarza opłacał sobie sam szlachcic. Był jeden wyjątek. To długa na ponad 5 metrów kopia wykonana z drewna, którą dostarczało państwo.

Los húsares alados eran la élite de la caballería polaca. Los propios nobles financiaban casi todo el equipo de los húsares, con una sola excepción: una lanza de madera, de más de 5 metros de largo, que era suministrada por el Estado.

Panowanie Hiszpanii na morzu wymagało posiadanie silnej floty. Do produkcji galer, galeasów i galeonów Hiszpanie potrzebowali drewna. Na maszty używano sprowadzanych z Rzeczpospolitej świerków.

La supremacía de España en el mar requería una flota poderosa. Los españoles necesitaban madera para la construcción de galeras, galeasas y galeones. Para los mástiles, se utilizaba madera de pino importada de la Mancomunidad.

Kogo obawiali się mieszkańcy pogranicza? ¿A quiénes se temía en las zonas fronterizas?

Na ukraińskie województwa Rzeczpospolitej napadali wasale Turków, Tatarzy. Palili wsie i porywali chłopów, powodując wyludnienie całych regionów. Przemieszczali się z ogromną szybkością, co było ich wielką przewagą.

Las zonas ucranianas de la Mancomunidad eran asaltadas por los tártaros, vasallos de los turcos. Estos quemaban pueblos y secuestraban campesinos, despoblando así regiones enteras. Su gran ventaja era la rapidez con la que se movían.

Na hiszpańskie wybrzeża swoje rajdy organizowali berberyjscy piraci. Okoliczna ludność ukrywała się wówczas w ufortyfikowanych wieżach i kościołach. Piraci byli poddany tureckich sultanów.

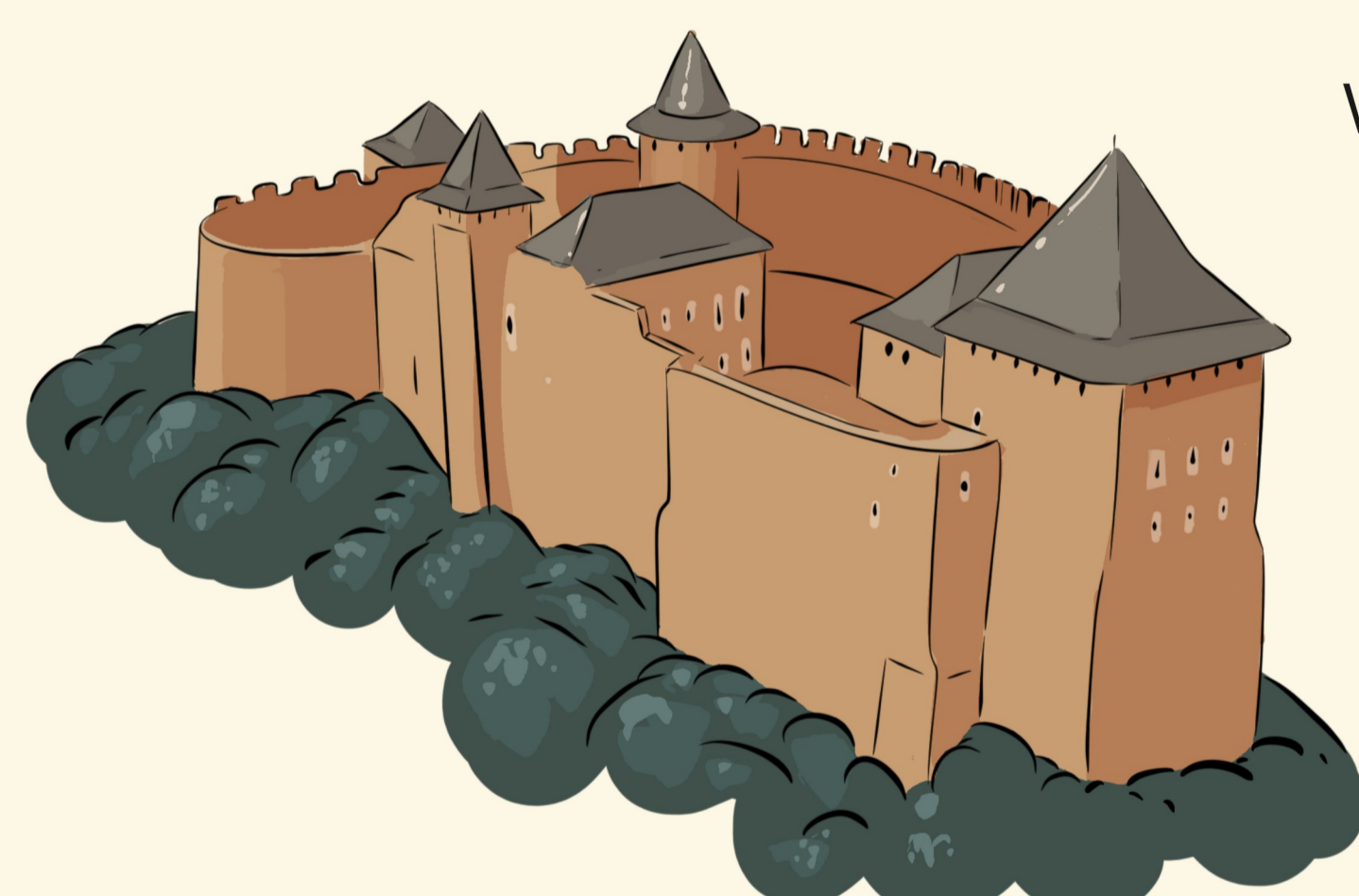
Las costas españolas eran atacadas por piratas berberiscos. Durante estos ataques, los habitantes se refugiaban en torres fortificadas y en iglesias. Estos piratas eran súbditos de los sultanes otomanos.

Czy Turków można było pobić w pojedynkę? ¿Era posible ganar a los turcos por cuenta propia?

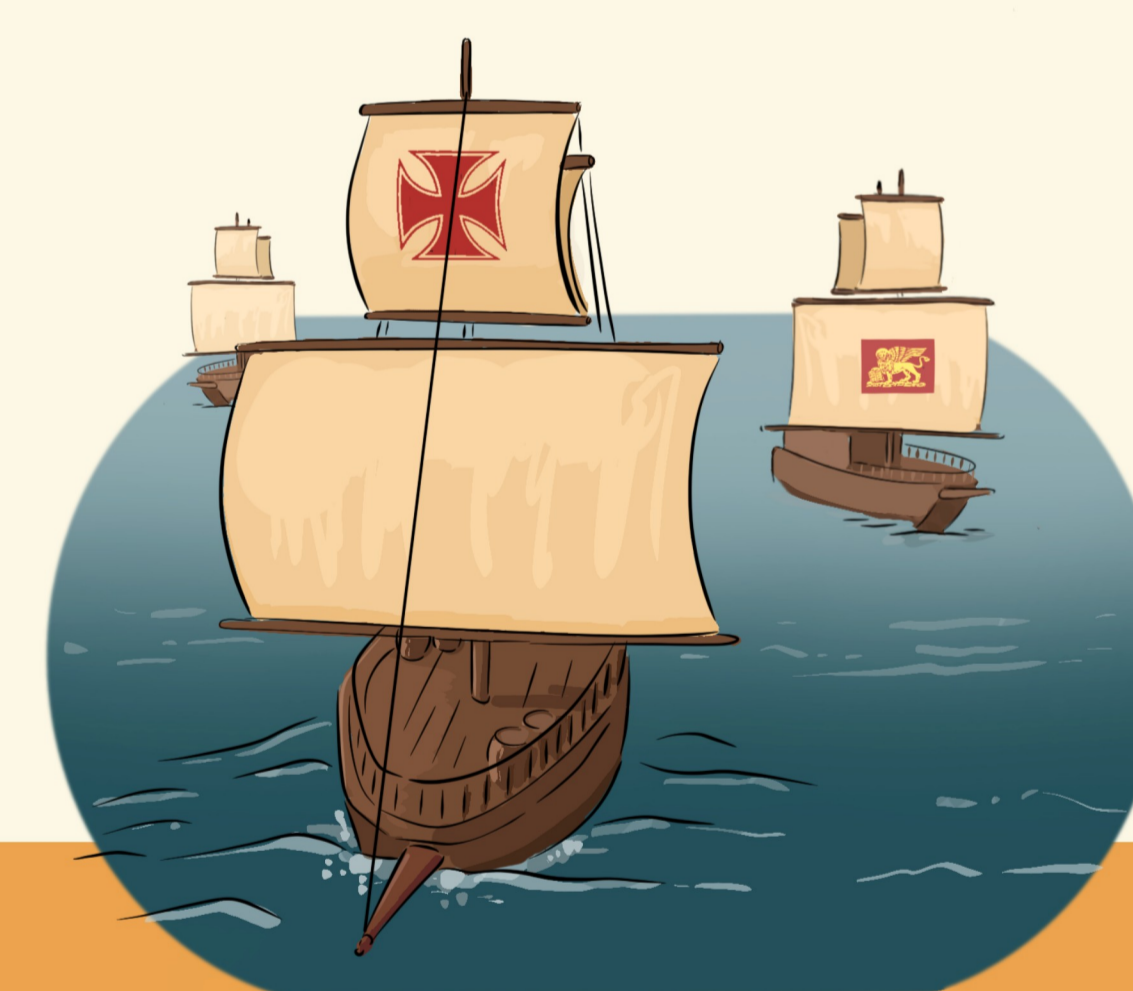
W 1621 roku armia Rzeczpospolitej wytrzymała 40-dniowe oblężenie obozu pod Chocimiem. Jej szereg w połowie składały się z Kozaków, a drugą połowę stanowili Polacy, Litwini i Rusini.

En 1621, el ejército multinacional de la Mancomunidad se enfrentó a la invasión turca. A pesar de un asedio de 40 días a una fortaleza en Jotín, el enemigo, que era mucho más poderoso, tuvo que retirarse.

Seria tureckich zwycięstw została przerwana w bitwie morskiej pod Lepanto w 1571 roku. Okręty hiszpańskie Juana de Austrii wsparły siły papieskie, weneckie, genueńskie i maltańskie.

Una serie de victorias turcas fue interrumpida en 1571 durante la batalla naval de Lepanto. Las naves españolas de Juan de Austria contaron con el apoyo de las fuerzas del Vaticano, Venecia, Génova y Malta.

Czy turecki sultan był bezpieczny w swojej stolicy? ¿Estaba a salvo el sultán otomano en su capital?

Zasadniczo tak, ale w 1615 roku flota kozacka złożona z małych łódek przepłynęła Morze Czarne i zaatakowała Stambuł. Sultán z okien swojego pałacu obserwował płądrowanie przybrzeżnych dzielnic.

Generalmente sí, aunque en 1615 la flota cosaca, con sus pequeñas naves, navegó por el Mar Negro y atacó Estambul. Desde las ventanas de su palacio, el sultán observaba el saqueo de la zona costera.

Rok później hiszpański książę Osuna zorganizował podobny rajd. Upodobił własne galery do tureckich, by zmylić strażę wroga i ostrzelać z armat Stambuł pod osłoną nocy. Potem bez strat umknął na morze.

Un año después, el Duque de Osuna organizó un ataque similar. Para despistar al enemigo, hizo que sus galeras se asemejaran a las turcas y, durante la noche, bombardeó la ciudad con cañones, tras lo cual se retiró al mar sin sufrir daños.

